

الحمد لله الذي
أولم العالم الجليل

قال رسول الله

٩٠٨٨٩

دانشگاه تهران

دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی

پایان نامه

جهت اخذ دانشنامه کارشناسی ارشد

در رشته مدیریت دولتی

موضوع:

"بررسی عملی عمده مردم کار آیی مدیران در شرکت های دولتی و ملی شده"

استاد راهنما

آقای دکتر حسام الدین بیان

اساتید مشاور

آقای دکتر عبدالله زندیه - آقای دکتر اسفندیار سعادت

نگارش

محمد خدا بخشی

سال ۱۳۷۰

این رساله در جلسه مورخ ۲۱ / ۱۱ / ۷۰

بیت رسیدگی با درجه و نمره (بسیار خوب ۱۹) تصویب رسید

دیباچه

کشد رخت سبزه بهامون و دشت
زند بارگه گل به گلزارها
نگارش دهد گلبن جویبار
در آئینه آب رخسارها
رود شاخ گل در بر نیلوفر
بر قصد به صدناز گلنارها
در دیده غنچه ربابام
هزار آوردنغز گفتارها
باوای نای و باهنگ چنگ
خروش در سرو سمن تارها
بیاد خم ابروی گلرخان
بکش جام در بزم میخوارها
گره راز از جهان باز کن
که آسان کند باده دشوارها
جز افسون و افسانه نبود جهان
که بستند چشم خشایارها
به اندوه آینه خود را میباز
که آینه خوابیست چون پارها
فریب جهان را مخور زینهار
که دریای این گل بود خارها
پیایی بکش جام و سرگرم باش
بهل گر بگیرند بیکارها

همی گویم و گفته ام بارها
بود کیش من مهر دلدارها
پرستش بمستی است در کیش مهر
بروند زین جرگه هشیارها
بشادی و آسایش و خواب و خور
ندارند کاری دل افکارها
بجز اشک چشم و بیخیز داغ دل
نباشد بدست گرفتارها
کشیدند در کوی دلدادگان
میان دل و کام دیوارها
چه فرهادها مرده در کوهها
چه حلاجها رفته بر دارها
چه دارد جهان جز دل و مهریار
مگر توده هایی و پندارها
ولی را دمردان و وارستگان
نیازند هرگز به مردارها
مهرین مهرورزان که آزاده اند
یریزند از دام جان تارها
بخون خود آغشته و رفته اند
چه گلهای رنگین به جویبارها
بهاران که شباش ریزد سپهر
بدانان گلشن زرگبارها

فهرست مطالب

*****

صفحه =====	عنوان =====
۵ - ۶	پیش گفتار
۷ - ۱	<u>فصل اول - طرح تحقیق</u>
۲	مقدمه
۳	تعریف موضوع
۳	حد فاصل موضوع
۴	اهمیت موضوع
۴	فرضیه های تحقیق
۶	قلمرو تحقیق
۶	محدود دیتها و مشکلات تحقیق
۶	روش تحقیق
۷	تعریف واژه ها
۱۸ - ۸	<u>فصل دوم - تعاریف و وظایف مدیریت</u>
۹	تاریخ و سابقه پیدایش مدیریت
۱۱	تعریف مدیریت
۱۲	مدیریت چیست؟ علم یا فن؟
۱۳	مدیر کیست؟
۱۳	لزوم مدیریت
۱۴	وظایف مدیریت
۱۴	سطوح مدیران
۱۶	مهارت ها و خصوصیات فردی مورد نیاز مدیران
۱۷	مشکل ارزیابی مدیران
۱۸	مدیر منو فوق و منو شر
۴۱ - ۱۹	<u>فصل سوم - تاریخچه اداره امور دولتی</u>
۲۰	مقدمه
۲۱	حکومت و دولت

صفحه	موضوع
=====	=====
۲۱	موضوع مدیریت دولتی
۲۲	مشخصات بنیادی سازمانها دولتی
۲۴	مشخصات مدیریت تئور و هبیری سازمانها دولتی
۲۵	سیر تحولات مدیریت دولتی
۲۵	۱- اداره امور عمومی از نظر فلاسفه یونان
۲۶	۲- " " " از نظر اسلام
۲۶	۳- " " " و تحولات آن در غرب
۲۸	۴- " " " و مدیریت دولتی در ایران
۳۱	بروکراسی و خدمات عمومی
۳۴	انواع بروکراسی در قرن بیستم
۳۵	پیدايش نقش نوین دولت (از دید وظایف دولتها)
۳۶	بودجه دولتی
۳۷	تحول نقش دولت و اثر آن در بودجه
۳۹	بازسازی و بهبود سازمانهای خدمات عمومی
۴۲ = ۶۵	<u>فصل چهارم - انگیزش و کار آیی</u>
۴۳	تعریف انگیزش
۴۳	و فعییت انگیزشی
۴۵	انواع نیازها
۴۵	سلسله مراتب نیازها
۴۹	<u>عوامل مختلف ایجاد انگیزه در کارکنان</u>
۵۲	تدابیر انگیزشی برای مدیران عالی
۵۴	انگیزش و کار آیی
۵۶	بحث و تحلیل
۵۸	نظریه های انگیزش
۶۴	انگیزه مدیریت
۶۴	انگیزه مدیریت در اسلام

۶۶ - ۸۴

فصل پنجم - مشارکت در مدیریت و مالکیت

۶۷

مقدمه

۶۸

مفهوم مشارکت

۶۹

الگوی مشارکت

۷۰

نقش مشارکت منابع انسانی در توسعه اقتصادی

۷۱

مشارکت و کارآیی

۷۵

محاسن مشارکت

۷۷

نقاط ضعف مشارکت

۷۷

الگوهای مقایسه ای مشارکت در کشورها

۸۱

تمرکز و عدم تمرکز در تصمیم گیری

۸۲

محاسن جلسه های مشورتی و تصمیم گیری

۸۵ - ۹۷

فصل ششم - نقش سیاستگذاری استراتژیک در مدیریت دولتی

۸۶

مقدمه

۸۶

تعریف استراتژی

۸۷

طرح ریزی های استراتژیک

۸۷

مدیران استراتژیک

۹۲

نظریه سیاست جغرافیایی در مدیریت استراتژیک

۹۳

سیاست جغرافیایی ژئوپولیتیک

۹۵

بررسی عوامل ژئوپولیتیک

۹۶

اهمیت ژئوپولیتیک

۹۸ - ۱۱۱

فصل هفتم - روش تحقیق METHODOLOGY

۹۹

آشنایی با بنیاد جانبازان و مستضعفان

۱۰۰

آشنایی با سازمان گسترش و نوسازی

۱۰۳

گردآوری اطلاعات Gathering data

۱۰۳

۱- مطالعه کتابخانه ای

۱۰۳

۲- مصاحبه با صاحب نظران

۱۰۴

۳- کار میدانی

عنوان

=====

صفحه

=====

۱۰۵	نحوه پرکردن پرسشنامه
۱۰۶	شیوه طبقه بندی و استخراج اطلاعات sorting
۱۰۷	روش آزمون فرضیات
۱۰۹	تلیخیص اطلاعات مربوط به فرضیه اول
۱۱۰	" " " " فرضیه دوم
۱۱۱	" " " " فرضیه سوم
۱۱۲-۱۴۶	<u>فصل هشتم - نتیجه گیری و پیشنهادات (با فته های تحقیق)</u>
۱۱۳	مشخصات عمومی مدیران
۱۱۳	الف - از نظر جنسیت
۱۱۷	ب - از نظر سن
۱۲۱	ج - از نظر تحصیلات
۱۳۵	د - از نظر سابقه خدمت اجرائی (کارشناسی)
۱۲۹	ه - از نظر سابقه میزان خدمت مدیریتی
۱۳۳	و - از نظر میزان حقوق و مزایا
۱۳۷	آزمون فرضیه ها
۱۴۰	نقد فرضیات
۱۴۱	نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۴۵	پیشنهاد برای محققین آینده
۱۴۷	منابع و مآخذ فارسی
۱۵۰	" " " " خارجی
۱۵۱-۱۶۷	<u>ضمائم</u>
۱۵۱	ضمیمه شماره ۱، پرسشنامه
۱۵۶	ضمیمه شماره ۲، آئین نامه جدید نحوه پرداخت احتیاجات فوق و مزایای کارکنان بنیاد جانباران
۱۶۶	ضمیمه شماره ۳، دستورالعمل اجرایی تطبیق وضعیت پرستلی کارکنان بنیاد جانباران

پیش گفتار

بعد از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷، بافتامدیریت در تمامی سطوح فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و صنعتی کشور تغییراتی بنیادی نمود بطوریکه ضوابط و معیارهای مورد استفاده در نظام مدیریتی پیشین عوض شد لیکن به دلایل عدیده ای امکان جانشینی ضوابط و معیارهای جدید و شناخته شده بر اساس اصول علمی و فنی، بطور فراگیر در مدیریتهای مهم نگردد و لذا مدیریت دولتی کشور در قالب جدید و با ویژگی هایی خاص بکار خود ادامه داد.

از عمده مشکلات اساسی شرکتهای تحت پوشش دولت پس از انقلاب، جابجایی زیاد نیروی انسانی در سطوح مدیریتی از یکسو و جذب و نگهداری نیروی انسانی متخصص را از دیگر سومی توان نام برد زیرا صرف نظر از محدودیتهای مالی و مشکلات فنی یقیناً بیشترین نقش در اداره بهینه واحدهای تولیدی و صنعتی بعهده مدیران کارخان است و هرگاه نقش این عامل نادیده گرفته شود بنسبتون تردید نمی توان از دیگر وساطل تولید مثل ماشینها و تجهیزات و سرمایه بهره کافی جست.

از مقدمات اولیه اداره هر سازمان، آگاهی از نیازهای تخصصی و دسترسی به منابع نیروی انسانی به شیوه های مختلف است در شرایط اخیر که اجرای برنامه بازسازی و نو سازی و توسعه خدمات و صنایع داخلی مورد نظر است نمی باید نظر فیت و توان مدیران موجود شناخته شود تا واگذاری مسئولیتهای بیشتر برای نیل به هدف مذکور ممکن گردد.

بدیهی است با انجام مطالعات و تحقیق و بررسی های جامع می توان کمبودها و مشکلات نیروی انسانی و واحدهای تحت پوشش را شناسایی نموده و راه حل هایی برای رفع آنها جستجو کرد.

بررسی حاضر در زمینه مسائل و مشکلات مدیران در شرکتهای دولتی و ملی شده صورت گرفته و شامل ۸ فصل به شرح زیر می باشد:

فصل اول چکیده ای از موضوع مورد تحقیق را در قالب طرح تحقیق بیان می کند و طی آن به چگونگی، علت و اهمیت آن اشاره شده است همچنین در این فصل فرضیه های سه گانه تبیین گردیده و واژه های اصلی و کلیدی تعریف شده اند.

از فصل دوم تا فصل ششم رساله بیه مطالعات نظری اختصاص دارد و طی آن محقق با صرف بیشترین وقت و امکانات خود، یکسری مطالعات گسترده را حوashi موضوع مورد تحقیق انجام داده است که نتیجه آن تالیف ۵ فصل مزبور است که از پیش روی گذرد.

فصول هفتم و هشتم این رساله در خصوص تحقیقات میدانی و روشهای آن بوده و نتیجه تمامی آنها به صورت تاجد اول و نمودارهایی گویا و نیز تجزیه و تحلیل های کیفی ثبت شده است که مجموعاً بصورت دو فصل ارزشمند و راه گشا ارائه گردیده است در پایان این فصول پیشنهادات محقق که حاصل یک سال کار کارشناسی و تحقیقی بر روی موضوع اخیر الذکر می باشد، برای خوانندگان ثبت شده است. ((تاچه قبول افتد و که در نظر آید ...))

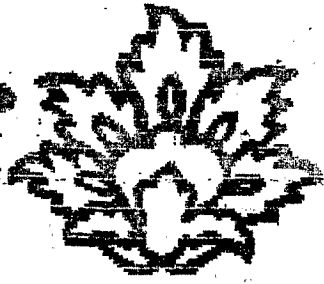
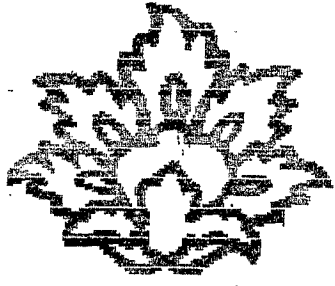
*****

در خاتمه خود از آموزگاری دایم تا از اساتید معظم آقایان دکتر ختام الدین بیان (استاد راهنما) و نیز دکتر عبد الله زبندیه و دکتر اسفندیار سعادت (اساتید مشاور) که از ابتدای کار تا پایان آن همواره ما را مورد الطاف مستمر خویش قرار داده اند، تشکر و قدر دانی نمودیم و از پیشگاه خداوند منان برای ایشان توفیق آرزو نمایم علاوه بر آن لازم است تا از زحمات بی شائبه دوست و همکار عزیزم جناب آقای دکتر غلامحسین نیکوکار و همچنین سایر افرادی که طی این مدت در تدوین و نگارش این رساله به نحوی به یاری رسانیده اند تشکر نموده و آرزوی سلامتی بنمایم %

*** و من الله التوفیق و علیه التکلان ***

محمد خدا بخشی

به نام خدا

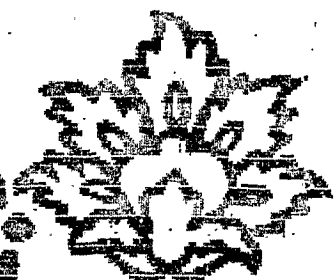
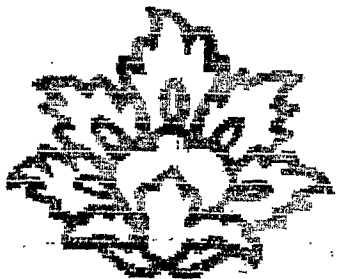

فصل اول

تسبیح

طرح

فصل اول - طرح تحقیق

- مقدمه
- تعریف موضوع
- هدف موضوع
- اهمیت موضوع
- فرضیه های تحقیق
- قلمرو و تحقیق
- محدودیتها و مشکلات تحقیق
- روش تحقیق
- تعریف و اژه ها

مقدمه :

شرکتهای دولتی در ایران مجموعه بسیار عظیمی هستند که شناخت مسایل و معضلات آنها می تواند زمینه های لازم را برای حل و فصل مشکلات آنها بوجود آورده و از سوی دیگر، توجه به ویژگیهای خاص کشور ما با شناخت مسایل و معضلات یاد شده، توانایی نحوه ارتباط بخش خصوصی و سایر دستگاهها و ارگانهای دولتی را با این قبیل شرکتهای فراهم نماید.

با توجه به اینکه در قانون اساسی، نظام اقتصادی کشور به ۳ بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تقسیم شده است طبقاً "انجام همه کارها در انحصار هیچ یک از بخشهای فوق نیست بلکه همواره ترکیبی مناسب را به عنوان مجری امور اقتصادی خواهیم داشت، لذا با توجه به مسئله مدیریت شرکتهای دولتی و کارایی آن با حفظ جنبه های رقابت سالم در بین ۳ بخش مذکور، موجبات افزایش تولید ناخالص ملی GNP و بالمال در آمد ملی و رفاه راومی فراهم خواهد آورد.

تعریف موضوع

منظور از شرکتهای دولتی و ملی شده در این گزارش مجموعه شرکتهایی است که به نحوی از انحاء توسط دولت، نهادها و ارگانها با ساختارهای حقوقی مختلف اداره می شوند. اعم از اینکه راساً توسط دولت ایجاد و تأسیس شده باشند و یا اینکه بنا بر تصمیمات متخذه به تملک یا تحت مدیریت و کنترل نهادها درآمده باشند.

هدف و علت انتخاب موضوع :

با توجه به حجم وسیع بودجه شرکتهای دولتی که رقم بسیار زیادی از سهم درآمد ملی را به خود اختصاص داده اند و بدین وسیله می توانند نقش کلیدی را در تولید ناخالص ملی ایفا نمایند،

نقش مدیریت اینگونه شرکتهای حساس و چشمگیرتر می نماید و زمینه ها و انگیزه های پیگیری و شناخت عوامل کلیدی موثر بر امر مدیریت شرکتهای دولتی و ملی تقویت می گردد.

از آنجایی که بازده مورد انتظار در این شرکتهای به طور محسوس با آنچه که عملاً حاصل می شود، فاصله زیادی دارد و از این رهگذر مجموعه اموال عمومی در حد قابل ملاحظه ای علاوه بر مواجه شدن با زیانهای عمده به شدت در اثر نوسانات اقتصادی و اجتماعی آسیب پذیر می باشند، با انتخاب این موضوع جهت تحقیق و بررسی تلاش بر آن است که با مطرح شدن دلایل عمده سیر نزولی، جهات لازم برای حل و فصل تدریجی مشکلات موجود در روشن گردد.

نکته دیگری که علاوه بر مطالب فوق قابل ذکر است این است که با توجه به تک محصولی بودن کشور ما و این که از جهت درآمد ارزی در تنگنا می باشیم و در نظام سلطه جهانی نقشی تعیین قیمت ها و شباهت در درآمد ارزی نداریم لذا برای راهیابی از این نظام ناحق و نپیل به خود کفایی، دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی و نهایتاً "استقلال اقتصادی" ناگزیر به تقویت صادرات اشکالهای غیر نفتی و صنعتی هستیم تا بدین وسیله بتوانیم ضمن حفظ خود کفایی در زمینه محصولات استراتژیک از قبیل کالاهای صنعتی و نیمه صنعتی و نیز کالاهای درجه اول غذایی، به فصل مهم تنوع درآمدهای ارزی و بالمال تأثیر نظام بودجه زیری از برنامه ریزی برسیم.

اهمیت مسئله :

گرچه گستردگی حجم و تنوع فعالیت‌های شرکت‌های دولتی و ملی شده موضوعات متعددی را برای تحقیق و بررسی می‌تواند در برداشته باشد لیکن از آنجا که مسئله مدیریت این شرکتها، اگر غالبترین مشکل موجود آنها نباشد، لااقل یکی از عمده‌ترین مشکلات فعلی آنهاست، لذا در این راستا موضوع اخیر الذکر و بررسی علل سیر نزولی آن انتخاب گردیده است.

با توجه به نقش حساس و تعیین کننده ای که دولت در اداره موسسات کشور به عهده دارد، ضرورت توجه عمیق به امر مدیریت و نحوه اداره مطلوب سازمانها و واحدهای موجود را افزون می‌سازد، به علاوه بهره‌گیری نسنجیده از منابع و امکانات مالی، فنی، انسانی و افزایش سطح کارایی، بازدهی تولید و بهبود آن مستلزم یک نظام مدیریت علمی و نیز برخورداری از خدمات مدیران آگاه لایق و متخصص است و این ممکن نمی‌شود مگر با شناسایی وضع موجود مدیریت از تمامی جهات، تا بر پایه شناخت درست از چگونگی نظام و عملکرد مدیریت و بکارگیری مدیران، بتوان کشور را سامان داد.

توجه به نکات و مراتب فوق ~~کثیر~~ را بر آن داشت تا برای شناخت مسایل و مشکلات مدیریت دولتی در کشور، در این راستا پژوهشی را انجام بدهم و طی آن به شناسایی علمی ریشه‌های مشکلات و تنگناهای مدیریت دولتی به بررسی خصوصیات عمومی و تخصصی مدیران بپردازم.

فرضیه‌های تحقیق :

الف - هر سازمانی برای انجام فعالیت‌هایش نیاز به گردانندگان خیره و متخصص دارد و با وجود مدیران لایق و کارداران، یکی از مهمترین ارکان موفقیت دستگاهها در جهت نیل به اهدافشان حاصل گردیده است. از طرف دیگر فقدان و عدم حضور چنین مسئولان و راهبرانی کم متخصص در امور آن شرکتها سازمان خاص می‌باشند، موجب اتلاف و استبعاد آنها در رسیدن به حد مطلوب کارایی و بهره‌وری فراهم می‌آورد.

بنابراین فرضیه اول بدین صورت ارائه می‌گردد :

عدم تخصص مدیران رابطه مستقیمی با عدم کارایی آنها در بخش

شرکت‌های دولتی و ملی شده دارد.

ب - به هر میزانی که بر طول مدت و تداوم حضور و بقای یک مدیر در هر سازمانی

افزوده شود، اشارتی از قبیل تجربه مفاو شبات رویه کاری و غیره را برای سازمان مزبور به همراه دارد.

از طرف دیگر فقدان شبات در مسند مدیریت سازمانها عاملی است که می تواند در جهت مخالف عمل نموده و اشکالات و اختلالاتی را برای هراگانی بوجود بیاورد.

فرضیه دوم بصورت مقابل پیشنهاد می گردد:

تعویض و جابجایی سریع مدیران در شرکتهای دولتی و ملی شده رابطه مستقیمی با عدم کارایی اینگونه شرکتهای دارد.

ج- عدم تکافو و اشباع در میزان پرداخت حقوق و مزایا به مدیران دولتی، اشارات نامطلوبی را بر روحیه و توان آنها می گذارد که از جمله این اشارات کاهش انگیزه و روحیه کاری، فرار مدیران مستخص و متبحر به سمت سایر قسمتهای اقتصادی و غیره می باشد.

فرضیه سوم بدین صورت تنظیم می گردد:

ناکافی بودن میزان حقوق و مزایای مدیران بخش دولتی در مقایسه با بخش خصوصی موجب عدم کارایی این شرکتهای می باشد.

قلمرو تحقیق :

هر چند ساختارهای برگزیده برای تحقیق به لحاظ تشابه بسیار زیاد شرکت‌های دولتی و ملی شده از دیدگاههای فوق الذکر ضرورت عمده‌ای را برگزیده شدن قلمرو تحقیق طلب نمی‌کند، لیکن از آنجایی که فراگیر نمودن و تعمیم تحقیق در دستگاههای مختلف که مجموعاً حوزه تحقیق را تشکیل می‌دهد، در اهمیت بخشیدن به موضوع موثر خواهد بود لذا جهت تعیین حیطه و قلمرو تحقیق شرکت‌های دولتی و ملی شده وابسته به وزارتخانه‌ها، سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران و بنیاد مستضعفان و جانبازان در نظر گرفته شده است که بطور تصادفی تعدادی از آنها را مورد بررسی و تحقیق قرار خواهیم داد.

محدودیت‌ها و مشکلات تحقیق :

کارهای تحقیقی نوعاً "با محدودیت یا محدودیت‌های خاصی مواجه هستند که محتمل است عمل تحقیق و پژوهش را بطور عمده‌ای تحت الشعاع قرار دهند. موانع و مشکلاتی را که مادر خصوص این تحقیق پیش رو داشته‌ایم مواردی بودند از قبیل :

الف - نبودن مراکز عمده و جامع اطلاعات و آمار

ب - بعضاً "عدم همکاری مناسب مدیران در این شرکتها

روش تحقیق :

در این تحقیق بطور کلی از روشیوه مطالعه کتابخانه‌ای و کار میدانی استفاده شده است. باین ترتیب که پس از تعیین و تبیین موضوع پژوهش، ابتدا در مورد مقالات و مطالب موجود بررسی و مطالعه مفصلی انجام دادیم و سپس از آن به جمع‌آوری اطلاعات و وضع موجود سازمانهای مورد نظر از طریق پرسشنامه، مشاهده، مصاحبه و بعضاً "بررسی مدارک و اسناد موجود پرداخته ایم.

با گردآوری داده‌های اطلاعاتی مذکور، به تجزیه و تحلیل آنها پرداخته و با استفاده از روشهای آماری به پالایش و نقد آنها اقدام کرده ایم و در پایان تحقیق، پیشنهادها را گزارشات خود را تحت عنوان یافته‌های تحقیق ارائه نمودیم.

تعریف و اژدها :

- ۱- کارایی (1) نسبت مقابیل را کارایی گویند $\frac{\text{ستاده}}{\text{داده}} = \text{کارایی}$
- ۲- ستاده (2) همان بازده یا محصول است که بصورت کالا یا خدمت عرضه می گردد و داده (3) عبارت است از منابع مصرفه شامل نیروی انسانی، سرمایه و سایر منابع مادی .

توضیح اینکه منظور از کارایی، صرفاً کاهش هزینه هانمی باشد بلکه ارضاء تمایلات و نیاز مندیهای روانی کارمندان و خدمت منوشر به جامعه نیز مهم است و در سازمانی که از کارایی برخوردار باشد این نسبت بایستی بزرگتر از یک باشد .

۳- شرکت . مطابق ماده ۵۷۱ قانون مدنی شرکت عبارت است از :

" اجتماع حقوق مالکین متعدد در شئی واحد به نحو اشاعه "

۴- شرکت دولتی . شرکتی است که طبق قانون تشکیل شده و یا آنکه پس از

تشکیل یک شرکت بیش از ۵۰٪ سهام آن به مالکیت دولت در آمده باشد .

۵- شرکت ملی شده . شرکتی است که سابق بر این توسط شخص یا اشخاصی تاسیس

شده است و بنا بر این تصمیماتی، مالکیت یا مدیریت آن به دولت یا سازمانها

و ارگانهایی که به ضرورت در ارتباط با دولت هستند، واگذار شده است .

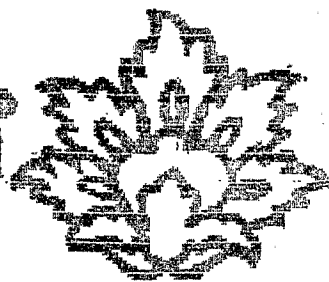
تبصره :

شرکتهای مصادره شده و توقیف شده که آنها نیز دارای وضعیت مشابه

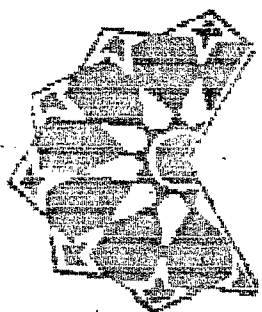
از نظر نمونه نحوه الحاق در ردیف اموال عمومی می باشند، در همین

طبقه بندی جای داده شده اند .

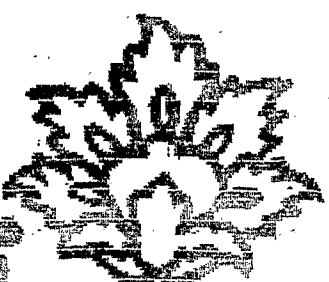
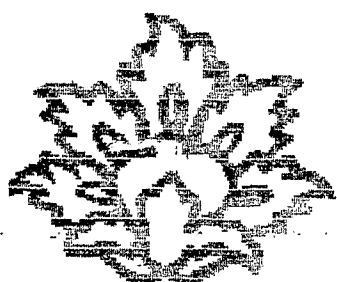
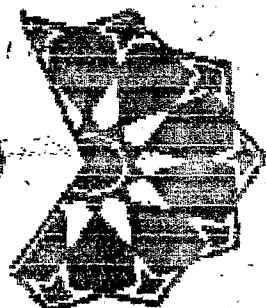
به نام خدا

فصل دوم

تعاریف و وظایف مدیریت

فصل دوم - تعاریف و وظایف مدیریت

- تاریخ و سابقه پیدایش مدیریت
- تعریف مدیریت
- مدیریت چیست؟ علم یافن؟
- مدیر کیست؟
- لزوم مدیریت
- وظایف مدیریت
- سطوح مدیران
- مهارتها و خصوصیات فردی مورد نیاز مدیران
- مشکل ارزیابی مدیران
- مدیر موفق و موثر

تاریخ مدیریت:

بانگاهی به سابقه و تاریخ زندگی بشر از بدو پیدایش او بر روی زمین درمی یابیم که مدیریت نیز از همان زمان بنوعی جریان و تجلی داشته است که همراه با تطور و تکامل زیست انسان، این موضوع هم متحول گردیده است.

اصولا "تصور پدیده هایی مثل حکومت، جنگ، اجتماع، شهر، روستا، ... منوط به تمسیدق مفاهیمی چون نظم، هماهنگی، قواعد و قرارداد، مشارکت، اجرا، اداره و ... میباشد و با توجه به وجود مقدمه مذکور در قرون گذشته الزاما" تبعاتش نیز با آن مقارن بوده اند. بعضی از دانشمندان غربی ادعا دارند که علم مدیریت از علوم جدید است و بانی آنرا هم فردی بنام "فردریک تیلور" می نامند. در حالیکه با عرض مقدمه فوق ما معتقدیم این علم از گذشته دور بصورت کاربرد و وجود داشته و زحمات دانشمندان جدید صرفا "در جمع آوری، تدوین و نگارش تجربیات و عملکردهای گذشتگان قابل توجه و تقدیر است. نکته اینجاست که این تدوین و شکل دهی نظریات مدیریتی اغلب توسط دانشمندان در کشورهای پیشرفته صورت یافته است. بهمین جهت برای بعضی ها این توهم پیش آمده که مدیریت یک علم غربی است. در حالیکه اگر ما به شرق (خاصه ایران) و تاریخ غنی آن بنگریم خواهیم دید که دریایی از سیاستها و تدابیر مدیریتی در اندیشه ها و عملکردهای راهبران، پیامبران، دانشمندان و سایر بزرگان گذشته این سرزمینها وجود دارد که می بایست در آینده کشف و شناسایی گردد.

بقول حافظ:

سالمادل طلب جام جم از مامی کرد

و آنچه خود داشت از بیگانه تمنای کرد

گوهری کز مدف کون و مکان بیرون بود

طلب از گمشدگان لب دریای می کرد

یکی از دانشمندان و صاحب نظران معاصر بنام "الوین تافلر" در کتاب خود بنام

"موج سوم" تاریخ زندگی و روابط بشر را به ۳ دوره تقسیم کرده است که میتواند

همراه با این انقسام تجزیه و تجلیل های مدیریتی خاصی را ارائه نمود

۱- ذات و فطرت بشر از اجتماعی است. (مدنی بالطبع)